

در فضای نخبگانی و عملیاتی مدیریت نوین محلات تسهیل‌گری برای رفع نیازهای موجود با سرعت بیشتری اتفاق می‌افتد. ساکنان شاخص محله در مدیریت آن نقش پررنگی ایفا خواهند کرد. این افراد به خوبی با اولویت‌ها و نیازهای محلات آشنایی قبلی دارند و به همین جهت با نظارت بر عملکرد آنها امکان موازی‌کاری، اهمال و سهیل‌انگاری در رفع دغدغه‌های مهم شهروندان در دل محلات به حداقل خواهد رسید. از سوی دیگر به دلیل اشراف اعضای هیات امنای محله به مشکلات، پیدا کردن راهکارهای رفع مشکل نیز از موضوعاتی است که به دلیل ارتباط مستقیم و تنگاتنگ افراد با مسائل به سرعت تعیین و قابل اجرا خواهد بود.

تسهیل‌گری
برای رفع نیازها

سید احمد علوی
رئیس کمیته
مشارکت‌های
مردمی شورای
شهر تهران

معتمدان محلات سرمايه‌های اجتماعی شهر

مدیریت شهری تهران از گذشته سعی داشته از راه‌های مختلف مردم را در امور مشارکت دهد که یکی از این اقدامات تشکیل ستاد توان‌افزایی سمن‌های شهر بود. اقدام دیگر تشکیل شورایی‌ها بود که در یک برهه زمانی به خوبی فعالیت کرد اما در دوره پنجم مدیریت شهری، این ساختار با برخی مشکلات مواجه شد و نتوانست به فعالیت خود ادامه دهد. ما در دوره ششم شورای اسلامی شهر تهران یک‌بار دیگر نظام‌نامه مدیریت محله را احیا کردیم و در حال شکل‌دادن مجدد به هیات امنای محلات هستیم. بر این اساس، همه نهادهای فعال و اثرگذار در محلات باید دور هم جمع شوند تا برای محله تصمیم بگیرند، بخشی از اعضای هیات امنای محلات را نمایندگان سازمان و ارگان‌های حاضر در محلات و بخش دیگری را معتمدان محلات تشکیل می‌دهند. یکی از وظایف معتمدان محلات کمک به شورای شهر است تا بسیاری از موضوعاتی را که در دل محلات وجود دارد به اعضای شورای منتقل کنند چرا که قطعاً در توان ۲۱ عضو شورای شهر نیست که به همه موضوعات موجود در دل ۳۵۲ محله شهر رسیدگی کنند. با این نگرش، ما معتمدان محلات را چشم‌ناظر شورای اسلامی شهر تهران در محلات می‌دانیم، چرا که معتمدان محلات آخرین سلول اجرایی ما در محلات هستند و کمک می‌کنند برنامه‌های شورای شهر از سطح شهری و منطقه‌ای به سطح محله‌ای برسد. از سوی دیگر، مدیریت شهری اصلی‌ترین نهادی است که اگر مردم در اداره شهر با آن مشارکت نکنند کارسختی پیش روی متولیان شهر خواهد بود. از همین حیث، شهرداری سال‌هاست در نقش تسهیل‌گری ساختمان‌هایی را در تهران به‌عنوان سرای محلات در نظر گرفته که پایگاهی برای معتمدان و هیئات امنای محلات بوده است تا در این پایگاه‌ها گرد هم جمع شوند و تصمیماتی را به نفع مردم محله اتخاذ کنند. مدیریت شهری به لحاظ مالی طرح و برنامه‌های معتمدان محلات را تسهیل و حمایت می‌کند چرا که اگر مردم در اداره شهر مشارکت نکنند هم کیفیت خدمات تنزل می‌یابد و هم شهر گران‌آه خواهد شد. در این راستا، سایر نهادهای فعال در محلات و مناطق باید سهم خود را نسبت به معتمدان و هیات امنای محلات ایفا کنند و ما توقع داریم برخی نهادهای ارگان‌ها، بودجه‌ای را نیز برای محلات در نظر بگیرند تا سهم اجتماعی خود را در محله ایفا کنند.

فاطمه کاکویی، معاون طرح و برنامه دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای شهر تهران شرح می‌دهد

بهره‌گیری حداکثری از نخبگان محلی

در نظام‌نامه مدیریت محله‌ها کارمجموع عمومی نخبگان چیست و چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

شناسایی نخبگان، استعدادها و افراد اثرگذار حقیقی با طراحی نظام شایستگی نخبگان، ارتباط، تعامل، تکريم، تسهیل، فراهم کردن امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و نیز ایجاد فرصت برای نخبگان در کنار تشکیل کانون‌های ارزیابی و توسعه برای هدایت، سازماندهی، شبکه‌سازی و جذب نخبگان با هدف توسعه، توانمندسازی، تقویت هویت ملی، امید، مشارکت، الگوسازی و میدان‌دادن به نخبگان با رویکرد تأثیرگذاری در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، مطالبه‌گری، نظارت و سپردن مدیریت به نخبگان از موضوعاتی است که به‌عنوان یک دغدغه آن را دنبال کرده‌ایم. تحقق این اهداف نیازمند ایجاد ساختاری منسجم در ۳۵۲ محله پایتخت بود تا نخبگان بتوانند در بستری مناسب با یکدیگر تعامل کرده و با استفاده از ایده و نظرات خود مشکلات معتناهایی که یک محله با آن روبرو است را برطرف کنند. از این‌رو، تشکیل مجامع نخبگان و معتمدین در ۳۵۲ محله و با حضور ارکان محلی شامل معتمدین و شهرداران مناطق ۲۲ گانه در قالب قرارگاه مشارکت منطقه بر مبنای انتخاب نمایندگان محلات در منطقه در دستور کار است.

نظرات و رأی شهروندان چگونه در سیاستگذاری و سطوح کلان تصمیم‌گیری اثر داده می‌شود؟

راه‌اندازی شبکه جمع‌سپاری و مشارکت شهروندی شهر تهران از دیگر تکالیف برنامه چهارم تحول و پیشرفت شهر تهران بر مبنای تحقق عدالت در شهر در آفرین ۱۴۰۴ شهر تهران برای دبیرخانه ستاد مدیریت محله بوده است. ایجاد شبکه جمع‌سپاری روش سیاستگذاری و حل مسئله‌متکی بر خردنیز در بستر سامانه‌های مجازی است. همچنین دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌ها با همکاری مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران تهیه شد. برگزاری رویداد ایده‌محلی (برگزاری رویداد تعاملی با گردآوری ایده‌پردازان با انگیزه و خلاق در حوزه شهری) و حمایت از طرح نوآوری اجتماعی (جمع‌آوری و حمایت از ایده‌های نوین در حل مسائل اجتماعی محله) و تشویق به پژوهش‌های محلی، تعریف فرصت‌های مطالعاتی برای پژوهشگران نخبه در سامانه پیش‌بینی و زیرساخت آن در نظر گرفته شده است.

بستر سازی زیرساخت‌های حقوقی و قانونی افزایش مشارکت و نقش آفرینی مردم در مدیریت شهری به‌مصوبه تشکیل ستاد ساماندهی مشارکت‌های اجتماعی در مناطق ۲۲ گانه شورای اسلامی شهر تهران مربوط می‌شود. در گفت‌وگو پیش‌رو فاطمه کاکویی، معاون طرح و برنامه دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای شهر تهران از عملکرد ۳۰ ماهه شهرداری تهران در راستای این هم‌افزایی می‌گوید.

کارویژه دبیرخانه مدیریت محله در دوره جدید مدیریت شهری در چه محوری تعریف شده است؟

دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای شهر تهران، ذیل معاونت امور اجتماعی و فرهنگی و در راستای راهبردی فرایندهای اجرایی استقرار و فعالیت نظام مدیریت محلات تشکیل شد. بنابر این کارویژه این دبیرخانه تهیه اساسنامه و دستورالعمل مربوط بوده است. این دستورالعمل‌ها شامل شناسایی و تشکیل بانک اطلاعات هیات امنای مدیریت محلات، تشکیل کانون ارزیابی و ارزیابی داوطلبان رکن اجرایی مدیریت محله، تشکیل بانک اطلاعات رکن اجرایی امین اموال و نظارت تخصصی بر عملکرد و رسیدگی به تخلفات و شکایات ارکان اجرایی مدیریت محله و نیز تهیه دستورالعمل‌ها و روش‌های اجرایی مورد نیاز مصوبه، ارائه احکام رکن اجرایی بازرسی، شناسایی و معرفی محلات و نهادهای عمومی سرآمد و فعال در زمینه مشارکت برای حمایت مدیریت شهری بوده است.

برای بهره‌گیری از ظرفیت نخبگانی در اداره محلات چه اقداماتی انجام شده است؟

بر اساس برنامه چهارم تحول و پیشرفت شهر تهران، بر مبنای تحقق عدالت در شهر که باید از فاصله سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۳ در قالب و در آفرین ۱۴۰۴ شهر تهران بر آن تأکید شده است، دبیرخانه ستاد مدیریت محله ملزم به تحقق مردم‌سالاری دینی و بهره‌مندی از آرا و نظرات نخبگان و مردمی‌سازی اداره محلات بر محور آنان است. تدوین دستورالعمل مجمع نخبگان و مؤثرترین محله‌ای باهدف شناسایی و ایجاد گفتمان عمومی مشترک در مدیریت شهری و افزایش نقش آفرینی مؤثر مردمی و دستیابی به مدل کامل حکمرانی مشارکتی در شروع فعالیت دور جدید سرای محلات در نظام جدید مدیریت محلات در دستور کار ستاد مدیریت محله قرار گرفته است.

معیارهای نظارت و ارزیابی مدیران محله چیست؟

فاطمه کاکویی، معاون طرح و برنامه دبیرخانه راهبردی مشارکت‌های محله‌ای شهر تهران در پاسخ به این سؤال که معیارهای ارزیابی مدیران محله چیست؟ با برشمردن مهم‌ترین معیارهای ارزیابی عملکرد مدیران سراهای محله می‌گوید: «ارزیابی و نظارت عملکرد مدیران محله‌ها و سراهای محله با تشکیل کانون ارزیابی داوطلبان احراز مدیریت محله در ۹ شایستگی رهبری و کار تیمی، ارتباط مؤثر و مذاکره، تعهد و مسئولیت‌پذیری، خلاقیت و نوآوری در حل مسئله، تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی، نظارت و کنترل و مدیریت مالی، عمل‌گرایی در مدیریت شهری، مشتری‌مداری و مردم‌داری، تسهیل‌گری اجتماعی و ابزار (مصاحبه تخصصی، بحث گروهی، ایفای نقش، بازی گروهی، مصاحبه با همکاران و مصاحبه با مراجعان) انجام می‌شود.»

